

MEMORANDUM

Svenskt migrationscentrum i Karlstad hade en filial för digitalisering i Motala. Dit skickade Jens Allwood Immigrant-institutets bibliotek för att digitaliserats i början på 2016 . När jag fick klart var digitaliseringen skulle äga rum och vem som ansvarade för det var planerna att flytta biblioteket från Kungliga bibliotekets depå i Bålsta redan klara. Jag blev mest tillfrågad om antalet flyttkartonger som behövdes och om vi hade en lista på biblioteksbeståndet.

Jag vill minnas att Jens Allwood frågade tidigare mig rent allmänt om det fanns delar av vårt arkiv som lätt skulle kunna digitaliseras. Termen arkiv har använts kontinuerligt, trots att egentligen var det frågan om böcker, tidskrifter och annat tryckt material.

Ang. digitaliseringen har jag åtskilliga gånger förklarat för honom att det behövdes en plan och personal som kan identifiera digitaliseringsföremålen och lägga ut dem på nätet. Man skulle dessutom ha klart vilka dokument som inte hade copyright. Man satte igång med arbetet i alla fall, oberoende av deras status.

Efter ca 4 år i Motala hann man med att digitalisera innehållet i 107 av de 500 lådor som biblioteket bestod av, dvs från tidskriften Alvorada till tidskriften NordNytt. Man gjorde flytten från Kungliga biblioteket i Bålsta till Motala bara för att hinna med en femtedel av beståndet. Immigrant-institutet slapp betala hyra i Bålsta, men priset är att just för dagen är samlingen splittrad. Migrationsinstitutet i Åbo hade redan i augusti 2013 sagt sig vara berett att ta emot Immigrant-institutets bibliotek.

Efter sju år och flera transporter runt Sverige finns böckerna nu i Åbo, och tidskrifterna m.m. finns i Borås, fast inte heller riktigt så. En del tidskrifter finns i Åbo med böckerna, och en del böcker finns i Borås med tidskrifterna. Under resornas gång har man blandat delar av de olika avdelningarna. I listan B, för böcker, t.ex. från rad 14127 till 16306 och från raderna 17115 till 19304 antecknas tidskrifter och tidningsartiklar från dagstidningar. Uppgifter om några tidskrifter tycks vara dubblerade. Det märkliga är att samma tidskrift anges dessutom finnas i olika lådor, och inte bara det, samma tidskrift men olika delar av en årgång finns på båda ställen, i listan A och i listan B. Varken Åbo eller Borås har någon nytta av tidskriftsbeståndet.

Jens skriver att Immigrant-institutets biblioteksbestånd har katalogiserats i Motala. Det går inte att uppfatta en förteckning över innehållet i transportlådorna som katalog. Dessutom var bokbeståndet katalogiserat i Libris redan sedan 1990-talet av professionella bibliotekarier som arbetat på Immigrant-institutet under många gångna år. Denna bibliotekskatalog kan konsulteras hemifrån om man har tillgång till internet och slår libris.kb.se och söker sedan på bibliotekskoden Imm.

Nu till dessa förteckningar som gjorts i Motala.

De kallas Arkivförteckning A-del och Arkivinhåll B-delen.

A-del innehåller lista över tidskrifter, små skrifter och tidningsklipp. B-delen innehåller listan över bokbeståndet, och som redan tidigare är katalogiserat i Libris.

I båda av dessa förteckningar A och B han man två kolumner i vilka man angett följande som upprepas på varenda en av titlarna, 57.883 gånger i listan A och 19.724 gånger i listan B:

Arkivbildare: Svenska migrationscentret Motala.

Serie: Immigrant-institutet. Sektion 1. Böcker och rapporter

Förutom att Immigrant-institutet åtminstone enligt listan skulle ha upphört att vara ägare till sitt bibliotek, så anges varenda enskild enhet, bok, tidskriftsnummer, tidningsartikel, flygblad, inbjudan till kulturprogram, såsom tillhörande en serie med samma namn och dessutom döpts allihopa till **Böcker och rapporter**.

I och med att hela biblioteket plötsligt döpts om till att bli både bok- och "arkivmaterial" vände sig Jens till Riksarkivet med förfrågan om de kunde ta emot detta "s.k. arkivmaterialet". Resultat? Att en tjänsteman på Riksarkivet har börjat ifrågasätta om allt vad de redan hade från Immigrant-institutet sedan 2012 skulle klassas som strikt arkivmaterial eller om inte vissa arkivdelar från t.ex. enskilda lokala föreningsarkiv skulle skickas till resp. Föreningsarkiv i landet, dvs splittras på ett 10-15 tal arkiv.

Den 10 mars frågade jag Jens om man inte på nytt skulle vända sig till Kungliga biblioteket. Det gjorde han, men så olyckligt att han inte kunde förklara Immigrant-institutets biblioteks innehåll. Själva kontaktpersonen på KB fick hämta från vår Internetsida den lilla informationen vi har på vår ingångssida, men inte på sidan som beskriver biblioteket lite utförligare.

KB fick del av det som kallas Arkivinhåll B-delen. Bara benämningen Arkiv gjorde att de missförstod innehållet på listan. Läger man till de bristfälliga uppgifter som förekommer i listan gjorde detta att KB tackade nej.

Efter att jag via Jens fick kännedom om KB:s negativa svar, tog jag kontakt direkt med KB och bad dem att ompröva sitt beslut. Den 20 maj, alltså bara några dagar senare, fick jag beskedet att KB var berett att ompröva sitt beslut. De behövde svar på vissa frågor, som de ställde den 29 maj och jag svarade på dem dagarna efter. Denna pågående vecka skulle KB fatta sitt slutliga beslut.

Jag informerade Jens om att jag hade initierat kontakter med eventuell mottagare, men angav inte vilken den var, av rädsla för att han skulle sabba det hela än en gång. Det må sägas att Jens aldrig informerat mig i förväg om några kontakter han själv tagit.

Förförra veckan måste Jens ha kommit ihåg att vi redan 2013 varit i kontakt med Migrationsinstitutet i Åbo, som då var berett att ta emot hela biblioteket. Eftersom direktören var i USA när Jens skrev till honom om bekräftelse bad direktören att återkomma efter hans resa. Migrationsinstitutet svarade senare positivt, men saken förföll.

Den 5 juni, alltså förra veckan, får jag besked via föreståndaren för Kinship center i Karlstad att det som fanns i Karlstad hade flyttats till Åbo. Jens har till dags dato inte meddelat mig någonting, annat än ett meddelande den 27 maj att materialet hade flyttats från Residensen i Karlstad till en lagerlokal i samma stad.

Vad som är beklagligt är att också de böcker som Immigrant-institutet publicerat och som är till salu flyttats till Åbo, liksom den resterande delen av konsten som inte skickades tillbaka till konstnärerna eller såldes 2012. Böckerna har fortfarande ett värde, om inte ekonomiskt, åtminstone som en presentation av den bedrivna verksamheten under 1973-2011. Det fanns två lådor med visningsexemplar av alla titlarna och mellan 3-4000 affischer om de mänskliga rättigheterna. De kunde säljas eller ges bort i olika sammanhang, men de åkte också till Karlstad för en tid sedan, och nu till Åbo.

Böckerna, våra egna utgivna, och konsten, fanns i en lagerlokal i Borås i väntan på att styrelsen skulle hitta en lämplig plats i Göteborg eller i dess närhet. Det gjordes tror jag inga försök, utan efter ett par år sändes allt till Karlstad, som om de skulle ha lättare att sälja våra egna böcker därifrån. Nu har de skickats till Åbo, där svårigheterna är ännu större, då enbart portokostnaderna kan göra att ingen bryr sig ens om att skaffa någon av de titlar vi har kvar till salu. Värst har det varit att man inte på åtta år har försökt ha böckerna tillgängliga för att visa dem i olika sammanhang.

Ett negativt resultat av del hela är att Migrationsinstitutet i Åbo är missnöjda för att de inte har nu tillräckligt utrymme efter att ha fått material de inte skulle ha fått.

Nu till den sk. A-listan med bl.a. invandrantidskrifterna.

I alla rader anges, som ovan redan nämnts, i kolumnen arkivbildare och i kolumnen serie följande:

Arkivbildare: Svenska migrationscentret Motala.

Serie: Immigrant-institutet. Sektion 1. Böcker och rapporter

Här bara några enstaka exempel på övriga information som kan förekomma.

- 1) En av de allra första titlar anges vara Divorada, som egentligen heter Alvorada.

Utgivare: Boletim informativo do Lusitania F.C. (detta är en undertitel som innehåller samtidigt uppgift om utgivande förening, men Boletim informativo kan inte vara namnet på en utgivare)

Ansv. Utgivare: Carlos Duarte, Araújo Fernandes, Filipe de Sopusá –

Det måste vara Sousa – felaktigheter av detta slag finns längst hela listan.

Ansvariga utgivare registreras inte i kataloger eller listor, de saknar eget värde – här har man lagt ner ett stort meningslöst och onödigt arbete – räkna ut hur många gånger det kan bli om antalet tidskrifter är ca 1.000 och varje tidskrift i genomsnitt består av 10 nummer, dvs mer än ca 10.000 onödiga uppgifter.

- 2) Airut – Airut 10-Vuotta/Airut 10 år
(förmodligen står det på omslaget av detta nummer att tidningen fyller 10 år, men det är ingen titel för en tidskrift eller ett tidskriftsnummer)

Ansvarig utgivare: Aarne Karhulainen (samma kommentar som ovan)

- 3) Ajan Tasalla 3-83/Tiden till höger 3-83 (masskorsband)

Masskorsband måste väl ha funnits på omslaget – det var vanligt på 60-70-talet, men det är ingen del av titeln – det är bara en uppgift om hur tidskriften distribueras. Uppgiften masskorsband förekommer flera gånger i listan med andra tidskrifter.

Ajan tasalla översätts (i onödan) som Tiden till höger. I andra nummer översätts som Tid till rättvis, Tid i Finland, En tid i sikte, alla översättningar felaktiga, dessutom onödiga. I ett annat nr står Vuosikerta 2 som översätts till "Vintage", det skulle översättas "årgång 2".

- 4) Ampiainen 1984 – Ampiainen on ollut kesälomalla
(dvs. Ampiainen eller Getingen har varit på sommarlovet)
Typ av förvaring: Aktion – informationsblad från "iranska invandrar- och flyktingrådets riksförbund i Sverige". (märklig typ av förvaring)

Ett annat nr antecknas som Ampianien 1984 – Hyvää joulua toivottaa ampianien

(dvs. Ampianinen önskar god jul – namnet ovan felskrivet i listan)

5) Blå-gula frågor – En God jul tillönskas alla svenskar – infödda som invandrade!

Ett nr av Blå-gula frågor presenteras som:

Stop – Ytterligare invandring? / Stop till sekelskiftet! (eftersom det finns i en arkivbox med andra Blågula frågor förstår man att det är samma tidskrift)

Sedan kommer andra nr som heter Blågula frågor, utan bindesträck, som är det rätta namnet för tidskriften.

Det sista nr i listan av denna tidskrift heter inte Blågula frågor, utan Blågula frågor läggs ner?

6) Carta de España – Otra cara de la vendimia / Ett annat ansikte av tappningen / (återigen handlar det om en rubrik som finns på omslaget – men den översätts på ett lustigt sätt – det skulle ha översatts till ”En annan sida av vinskörden”.

En annan: Carta de España – Caras Nuevas del cine / Nya ansikten av bio

(det skulle översatts Nya ansikten på filmduken, eller Filmernas nya ansikten) – ingenting med biograf att göra.

En annan: Carta de España – Calderon de la barca / Calderon av båten /

Calderón de la Barca är namnet på en dramatiker från den spanska gyllene tidsålder – Livet är en dröm är en drama som kanske några har hört talas om någon gång.

En annan: Carta de España – 1981, Gano la constitucion / 1981, Jag vinner konstitutionen.

I och med att Ganó skrivs i listan utan accent kan översättningen bli vad som helst. Rätta översättningen skulle varit: Konstitutionen vann.

En annan: Carta de España – Real academia, De la lengua / Verklig akademi, för språket /

Real Academia de la Lengua, om den översätts skulle vara Kungliga språkakademien, eller kanske Spanska akademien, såsom Svenska akademien, som är dess motsvarighet i Sverige, eller rätt och slätt Kungliga spanska akademien, Real Academia Española, RAE, som är dess officiella namn.

Onödiga översättningar, och dessutom felaktiga, av sämsta Googlevarianten. Dessutom är det bara fråga om rubriker som förekommer på omslaget, liksom de gör på många svenska tidskrifter som man ha hitta i tidningskioskerna. Tidskrifterna behandlar många olika saker i varje nummer, inte bara det som avanceras på omslaget.

Avslutningsvis om listan:

Invandrarrapport, vår egen tidskrift, utgiven av Immigrant-institutet, anges bara med titel och årtal (grupperade två eller tre år). Enligt vad jag ser fattas två årgångar helt. Ingen utgivare eller ansvarig utgivare, som för de övriga tidskrifterna.

För tidskriften Invandraren gäller samma sak. Inga uppgifter om utgivare, förutom de två första nr av den ursprungliga tidskriften som gavs ut i Lund av K.G. Roos, där det var motiverat med personnamn, eftersom det var hans egen tidskrift. Men det finns två ytterligare tidskrifter med namnet Invandraren där inget sägs om utgivaren eller institutionen bakom.

En annan Invandraren var några nummer som Statens invandrarverk gav ut med samma titel för att konkurrera med och slå ut K.G. Roos, och som jag genom att vända mig till Justitie-ombudsmannen lyckades stoppa dess fortsatta utgivning, men inte skadan. Den ursprungliga Invandraren lades ner. Invandrarverket gav senare ut tidskriften Ny i Sverige i stället.

Efter att KG Roos dog gav vi, Immigrant-institutet, tidskriften Invandraren, som vi ärvde av honom. Affischen om de mänskliga rättigheterna gavs ut av K.G. Roos som Invandrarens sista nummer. Vi tryckte om den 1978 i en av de fyra färgversionerna som KG Roos tryckte som sista nummer av sin Invandraren för att kompensera prenumeranterna. När IRF bildades blev Invandraren IRF:s egen tidskrift med mig som ansvarig utgivare (fast den uppgiften behöver inte stå i listan, men väl den utgivande organisationen).

Jens skrev till medlemmarna inför årsmötet att man har haft svårigheter att samarbeta med vissa organisationer, eftersom de har blivit drabbade av egna problem. Han nämner Kinship center i Karlstad, Digitaliseringscentret i Motala som fick stänga, men också Emigranternas Hus i Göteborg.

I relation till Emigranternas Hus, där Immigrant-institutet har sin postadress, är det rätt att de haft ekonomiska problem, men organisationen finns kvar. Svårigheterna i samarbetet mellan Immigrant-institutet och Emigranternas Hus kommer från tidigare. Jag fick ett meddelande den 26 maj från föreståndaren Roger Bodin med följande innehåll:

” Vi har inte sett eller haft kontakt på flera år. Ni fick ha postadress här, en arbetsplats, det var tänkt att bli ett utvecklat samarbete. Av detta blev det inget och det finns säkert olika förklaringar. Vi vill inte starta ett nytt samarbete i dagsläget med de erfarenheter vi har från tidigare försök men givetvis kan ni få ha postadress; Immigrant-institutet c/o Emigranternas Hus, Packhusplatsen 7, 411 13 Göteborg. Hämta upp post då och då, så här långt har det varit få om ens någon post till er hos oss. Ni måste ha haft en annan c/o adress?”

I ett senare meddelande 28 maj där jag frågar om utställningen Vallonerna i Sverige svarar Roger:

”Har ett svagt minne av detta. Skall kolla upp det hela. Vet att vi hade på gång det här med Vallonerna. Blev ingen utställning och sedan slutade Randi, synd det var en bra och duglig person. Tyvärr sedan sämre med enbart Jens, vi blev aldrig riktigt "kontanta" med honom, kommunikation blev ansträngd, säkert av flera skäl. Är han kvar i organisationen?”

Det är också mina egna slutsatser. Kommunikationen med Jens har varit ansträngda en längre tid. Inför detta årsmöte ännu mera. Jag ställde ett antal frågor till Jens som jag ännu inte fått svar på. Några ställde jag redan vid förra årsmötet. Därför upprepade jag dem nu i min tidigare skrift och i mitt förslag till årsmötet.

Sedan slutet av 2017 anordnade Immigrant-institutet inga aktiviteter längre hos Emigranternas Hus, och inte heller annorstädes. Detta framgår tydligt av institutets verksamhetsberättelserna för 2018 och 2019.

Mina bästa lyckönskningar till ett bra årsmöte.

Miguel Benito